

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Ander Etxebeste Lizarazu

*Lezo, Gipuzkoa
(1957)*

Aurkibidea

Biografia

Aita Pasai Donibanekoa zuen eta ama bertakoa, Lezokoa. Seme bakarra. Manuela Larrea irakaslearen eskolan ikasi zuen umetan, euskaraz. Irakasle ikasketak egin ondoren, Lezo-Pasaia Lizeoan egin zuen lana. Lezoko ikastolari buruzko elkarrizketa egin genion, Joakin Goiarekin batera.

Zintak

LEZ-120

- **Proiektua:** Badiako ikastola txikiak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2025-04-04
- **Iraupena:** 76 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Manuela Larrea andereñoa

- **Erref:** LEZ-120/002
- **Iraupena:** 0:03:32. **Hasi:** 00:00:46. **Bukatu:** 00:04:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Etxean beti euskaraz egin dute. Umetan, ikastolara joan zen eta gero, "Padres de Familia eskolara". Manuela Larrea zen andereñoa eta euskaraz ikasten zuten. Ikastolako irakasle tituludun bakarra Don Inazio zen.

2. Garai batean ez zegoen euskaraz ikasteko aukerarik

- **Erref:** LEZ-120/005
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:06:23. **Bukatu:** 00:08:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Garai batean, euskaraz ikasteko aukerarik ez zegoen Lezon. Manuela

Larrearekin ikasi zuten jaunartzea egin zuten arte. Don Inazio Esnal izan zen Lezoko ikastolaren bultzatzailea, irakasle tituluda zuelako.

3. Manuela Larrea andereñoa

- **Erref:** LEZ-120/006
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:08:22. **Bukatu:** 00:10:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:

Ikastolan, gehiketak, kenketak, biderketak, irakurtzen eta idazten ikasten zuten, dena euskaraz. Zenbakiak kantuen bitartez ikasten zituzten. Manuela andereñoa zorrotza zen.

4. Manuela Larrearen ikastola Kale Nagusian

- **Erref:** LEZ-120/009
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:12:30. **Bukatu:** 00:13:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Ikastola garage batean zen, Kale Nagusian. Ikastola nolakoa zen azaltzen dute: andereñoaren gela, mahai eta eserleku luzeak...

5. Manuela Larrearen lehenengo ikasleak

- **Erref:** LEZ-120/011
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:13:50. **Bukatu:** 00:14:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

Laburpena:

Manuela Larrearen ikastolako lehenengo ikasleak dira. Ikastolak gero jarraipena izan zuen markesaren etxean eta eraikin prefabrikatuan, baina beraiei ez zitzaien toaktu bertara joatea nagusiagoak zirelako.

6. Lezoko ikastola prefabrikatua

- **Erref:** LEZ-120/013
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:14:59. **Bukatu:** 00:16:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Lezoko ikastola prefabrikatua eraikitzeko beharra. Lezo Haundi izeneko lekuan

jarri zen. Beraien gurasoak ez ziren ibili ikastolako sortzeko prozesuan, baina Anderren osaba bat bai.

7. Euskarazko ekimenak Lezon

- **Erref:** LEZ-120/015
- **Iraupena:** 0:03:58. **Hasi:** 00:17:14. **Bukatu:** 00:21:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

Umetan beti euskaraz egiten zuten, baina ez ziren beraien auzotik ateratzen. Patxi Larrearen euskal-dantza eskolan ibili zen Joakin eta prefabrikatuko antzerkietara joaten ziren. Antzezlan batean parte hartu zuen Anderrek.

8. Manifestazioetan beti polizia azaltzen zen

- **Erref:** LEZ-120/020
- **Iraupena:** 0:00:48. **Hasi:** 00:25:51. **Bukatu:** 00:26:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

Frankismo eta trantsizio garaiko manifestazioetan polizia beti agertzen zen.

9. Elizan kontzertuak, zinema...

- **Erref:** LEZ-120/021
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:26:39. **Bukatu:** 00:29:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Elizan kontzertuak, antzerkiak, zinema... antolatzen ziren. Elizara asko joaten bai dotrinara, eta baita ekintzak egitera. Kultur ekitaldiak antolatzeko, gobernu zibilaren baimena behar izaten zen.

10. Lezoko Aierru elkarteak

- **Erref:** LEZ-120/024
- **Iraupena:** 0:02:42. **Hasi:** 00:30:43. **Bukatu:** 00:33:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Lezoko Aierru elkartean euskal giroa zegoen. Ander dantza taldean zebilen. Eskubaloiko taldea ere bazegoen eta bertan gaztelania asko erabiltzen zela gogoratzen du Anderrek. Gainontzeko ekintzak euskaraz izaten ziren. Kantatzen ibili zen Ander elkartearekin batera.

11. Ipar Euskal Herrira ikurriñak erostera

- **Erref:** LEZ-120/026
- **Iraupena:** 0:00:41. **Hasi:** 00:33:47. **Bukatu:** 00:34:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Politika eta Franco
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

Ikurriña erakustea galarazita zegoenean, elizan eta torreoian agertu izan ziren. Ipar Euskal Herrira joaten ziren ikurriñak, aldizkariak, liburuak, pelikula erotikoak... erostera.

12. Manuela Larrearen ikastola, garage batean

- **Erref:** LEZ-120/031
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:36:38. **Bukatu:** 00:37:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Manuela Larrearen ikasleak izan ziren garaian, ez zuten inguruan beste ikastolarik ezagutzen. Kanean egiten zuten errekreoa, ikastola barruan ez zegoelako lekurik. Euria egiten zuenean, etxera bustita bueltatzen ziren.

13. Pasaia-Lezo lizeoaren hasierak

- **Erref:** LEZ-120/032
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:37:58. **Bukatu:** 00:39:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Pasaia-Lezo lizeoaren sorreran, lehenengo lokalak Beraunen eta San Juanen zeuden. Hasieran Pasaia lizeoa deitzen zen. Eraikin handia sortu zenean, Pasaia-Lezo izena jarri zitzaion.

14. Pasaia-Lezo lizeoko lehenengo irakasleetako bat

- **Erref:** LEZ-120/033
- **Iraupena:** 0:03:16. **Hasi:** 00:39:15. **Bukatu:** 00:42:31
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Ander, Pasaia-Lezo lizeoko lehenengo irakasleetako bat izan da. Bertan lanean hasi zenean, eraikina ez zegoen osorik eginda. Obretan zeuden. 1978an hasi zen bertan lanean. Hasiera batean ikasle nagusienak joan ziren bertara ikastera eta gainontzekoek herrietan sakabanatuta zeuden. Ikastola bukatu gabe zegoela inauguratu zen. Ikastolako materiala beraiek prestatu behar izaten zuten: itzulpenak egin, fitxak egin...

15. Irakasle izanda, beti formatzen ibili beharra

- **Erref:** LEZ-120/034
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:42:31. **Bukatu:** 00:44:48
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:

Ikastolako Federazioaren bitartez, euskaraz alfabetatzeko formakuntza jaso zuen Anderrek. Bertan ikasitakoa, ikastolan erakusten zuen gero. Urte osoan zehar egiten zituzten ikastaroak, baita udan ere. Pedagogia berriak. Ikastolaran "Saioka" liburuak erabiltzen zituzten, fitxak sortzen zituzten eta multikopistarekin kopiak egin, taldeka ere egiten ziren gauzak...

16. Lizeoko autpbusak koordinatzeko zailtasunak

- **Erref:** LEZ-120/036
- **Iraupena:** 0:00:59. **Hasi:** 00:45:50. **Bukatu:** 00:46:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Herria, azpiegitura » Garraioak

Laburpena:

Ikasle asko zeuden lizeoan ikasten eta autobusak koordinatzea zaila izaten zen.

17. Garai bateko gurasoen inplikazioa ikastolan

- **Erref:** LEZ-120/039
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:48:30. **Bukatu:** 00:50:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:

Hasierako ikasleen gurasoek ausardia eta militantzia asko zuten. Ikastolaren parte handia ziren gurasoak eta laguntza handia eman zuten. Irakasleengan konfiantza handia zuten. Gaur egun ez da horrela.

18. Umetan ez ziren konziente erdal giroan bizi zirenik

- **Erref:** LEZ-120/044
- **Iraupena:** 0:03:09. **Hasi:** 00:53:26. **Bukatu:** 00:56:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Ikastolako eta umetako oso oroitzapen onak dituzte. Askok jolasten zuten. Erdal giro batean bizi zirenen kontzientziarik ez dute. Nagusitu zirenean hasi ziren hortaz konturatzen.

19. Lezoko euskarazko gau-eskolak

- **Erref:** LEZ-120/049
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 01:04:17. **Bukatu:** 01:06:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:

Ikastola prefabrikatua eta elizaren azpian, euskarazko gau-eskolak ematen ziren eta Ander irakasle bezala ibiltzen zen. Ikasleak helduak ziren eta 19.00etatik aurrera izaten ziren. Gehienak alfabetatzera joaten ziren, baina batzuk euskaraz ikastera ere bai.

20. Pasamontes taberna

- **Erref:** LEZ-120/051
- **Iraupena:** 0:11:09. **Hasi:** 01:07:10. **Bukatu:** 01:18:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Herriko jaietan, Pasamontes taberna zabaltzen zuten ikastolako gurasoek. Joakin ibiltzen zen tabernari bezala bertan lanean.

21. Dotrina eta jaunartzea euskaraz

- **Erref:** LEZ-120/056
- **Iraupena:** 0:03:21. **Hasi:** 01:12:36. **Bukatu:** 01:15:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Sakramentuak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

Igande arratsaldetan dotrinara joaten ziren eta katekistak lezioa hartzen zien. Jaunartzea euskaraz egin zuten. Lau apaiz zeuden garai hartan eta Don Inazio, Don Mateo bikarioa, Don Ramon eta Don Doroteo.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-08-06

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com